

ارزیابی مهارت‌های ارتباطی بین فردی اساتید دانشگاه علوم پزشکی ایلام

هادی پیمان، منیره یعقوبی، جمیل صادقی فر*، کورش سایه میری، مریم علیزاده، نیکو یمانی، منیره محمد حسن نهال، آزیتا رستمی، مسعود یاسمی

چکیده

مقدمه: یکی از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر کیفیت یادگیری دانشجویان، استفاده مناسب اساتید از مهارت‌های ارتباطی است. بستر ارتباطی مناسب، زمینه را برای انتقال بهتر مفاهیم و اطلاعات به دانشجویان فراهم می‌کند. این مطالعه با هدف ارزیابی مهارت‌های ارتباطی بین فردی اساتید دانشگاه علوم پزشکی ایلام صورت گرفته است.

روش‌ها: در این پژوهش توصیفی تحلیلی ۶۰ نفر از اساتید دانشگاه علوم پزشکی ایلام در سال ۱۳۸۸، با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از پرسشنامه استاندارد آزمون مهارت‌های ارتباطی بین فردی (Interpersonal Communication skills test) انجام گرفت. پرسشنامه دارای ۳۴ سؤال و مبنای نمره ۱۷۰ است. داده‌های گردآوری شده با استفاده از آزمون‌های t و ضریب همبستگی پیرسون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج: میانگین سنی نمونه‌ها $36/03 \pm 7/86$ سال بود و ۸۰ درصد نمونه‌ها مرد بودند. در مجموع ۲۷/۱ درصد نمونه‌ها استادیار و ۴۵ درصد آنان بیش از ۵ سال سابقه فعالیت آموزشی داشتند. به طور کلی میانگین نمره مهارت‌های ارتباطی اساتید مورد مطالعه $106/53 \pm 18/59$ بود که این شاخص ارتباط معنی‌داری را با جنسیت آنان نشان داد ($P > 0/04$)، در حالی که چنین ارتباطی در خصوص سن، سابقه آموزشی و رتبه علمی مشاهده نشد. **نتیجه‌گیری:** بر اساس نتایج، سطح مهارت‌های ارتباطی اساتید مورد مطالعه در حد متوسط ارزیابی شد. برگزاری کارگاه‌های آموزشی یکی از روش‌هایی است که می‌تواند مهارت‌های ارتباطی بین فردی اساتید را ارتقا دهد که این امر به نوبه خود موجب افزایش یادگیری و بهبود مهارت‌های ارتباطی دانشجویان خواهد شد.

واژه‌های کلیدی: مهارت‌های ارتباطی، استاد، دانشگاه علوم پزشکی

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / ویژه‌نامه توسعه آموزش و ارتقای سلامت / اسفند ۱۳۹۰؛ ۱۱(۹): ۱۴۳۶ تا ۱۴۴۲

مقدمه

ارتباط فرایند انتقال پیام‌ها، ایده‌ها، حقایق، اطلاعات و نگرش‌ها از یک شخص به شخصی دیگر است که اجازه

تهران-ایران. (alizade.aban@gmail.com)؛ دکتر نیکو یمانی، استادیار گروه آموزش پزشکی، مرکز تحقیقات آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران. (yamani@edc.mui.ac.ir)؛ منیره محمدحسن نهال، کارشناس مامایی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ایلام-ایران. (monirehnaah@yahoo.com)؛ آزیتا رستمی، دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان، اصفهان، ایران. (azita_rostami51@yahoo.com)؛ دکتر مسعود یاسمی، پزشک عمومی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ایلام-ایران. (masoodyasemi@yahoo.com)؛ تاریخ دریافت مقاله: ۹۰/۷/۱۶، تاریخ اصلاحیه: ۹۰/۹/۲۱، تاریخ پذیرش: ۹۰/۱۰/۱۴

* نویسنده مسؤول: جمیل صادقی فر، دانشجوی دکتری مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، گروه مدیریت خدمات بهداشتی-درمانی، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران-ایران. (Jamil.sadeghifar@gmail.com)؛ هادی پیمان، کارشناس پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ایلام-ایران و دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان، همدان-ایران. (hadi.peyman2010@gmail.com)؛ دکتر منیره یعقوبی، پزشک عمومی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ایلام-ایران. (monir.yaghoubi@gmail.com)؛ دکتر کورش سایه میری (استادیار)، آمار زیستی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ایلام-ایران. (sayehmiri@razi.tums.ac.ir)؛ مریم علیزاده، دانشجوی دکتری آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، کارشناس ارشد آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان،

تکرار و به‌کارگیری به آسانی فراموش می‌شوند. بسیاری از محققین معتقدند که مؤثرترین نکته زمان یادگیری مهارت‌های ارتباطی در مدارس و دانشگاه‌هاست (۶).

انواع مهارت‌های ارتباطی عبارتند از مهارت‌های محتوایی (Content Skills)، مهارت‌های فرآیندی (Process skills) و مهارت‌های ادراکی (Perceptual Skills). مهارت‌های محتوایی و فرآیندی جنبه بین فردی بیشتری دارند. در برنامه‌های آموزش مهارت‌های ارتباطی، امروزه اغلب مهارت فرآیندی تدریس می‌شود (۷). مدارک و شواهد موجود نشان می‌دهد که بین ارتباط مؤثر و میزان تولید یا بازدهی افراد رابطه مستقیم وجود دارد (۸).

در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور دوره‌های مهارت‌های ارتباطی در ابعاد مختلف برای اساتید و اعضای هیأت‌علمی برگزار می‌گردد. در دانشگاه علوم پزشکی ایلام نیز این دوره‌ها به صورت سالانه برای اعضای هیأت‌علمی برگزار می‌شود. از آنجایی که به ندرت مطالعه‌ای در کشور در ارتباط با وضعیت مهارت‌های ارتباطی اعضای هیأت‌علمی به انجام رسیده است؛ پژوهش حاضر با هدف بررسی سطح مهارت‌های ارتباطی بین فردی اساتید دانشگاه علوم پزشکی ایلام صورت گرفت تا از نتایج آن بتوان به عنوان یک راهنما در تقویت و یا تغییر برنامه‌ها و دوره‌های آموزشی در جهت بهبود این مهارت‌ها در اساتید علوم پزشکی استفاده نمود.

روش‌ها

در این پژوهش توصیفی-تحلیلی و مقطعی ۶۰ نفر از اساتید و مدرسان دانشگاه علوم پزشکی ایلام، در زمستان ۱۳۸۸ با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده مورد بررسی قرار گرفتند. حجم نمونه، با اطمینان ۹۵ درصد و حداکثر ۸ درصد خطا و با در نظر گرفتن $N=100$ (جامعه آماری) به تعداد ۶۰ نفر تعیین گردید.

ابزار سنجش شامل پرسشنامه‌ای دو قسمتی بود که قسمت اول دربرگیرنده اطلاعات دموگرافیک اساتید مانند سن، جنس، رتبه علمی، سابقه آموزشی و حضور در کارگاه‌های مهارت

می‌دهد اطلاعات و ایده‌های انتقال یافته به عمل تبدیل گردد. توانایی برقراری ارتباط، مهارت اساسی برای انسان است که بعضی از افراد نسبت به سایرین در این زمینه از مهارت بیشتری برخوردار هستند (۱) اما کسب مهارت‌های ارتباطی به طور کامل و جامع نیازمند آموزش است و صرفاً توانایی برقراری ارتباط با افراد در یک مکالمه روزمره فرد را از آموزش و کسب مهارت‌های ارتباطی در سطح پیشرفته بی‌نیاز نمی‌گرداند (۲).

استفاده مناسب از مهارت‌های ارتباطی به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر کیفیت یادگیری دانشجویان مطرح است و در این رابطه استاد اصلی‌ترین نقش را برعهده دارد. بستر ارتباطی مناسب زمینه را برای انتقال بهتر مفاهیم و اطلاعات به دانشجویان فراهم می‌آورد. بنابراین ارزیابی سطح این مهارت‌ها در اساتید برای برنامه‌ریزی اولویت‌های آموزشی آنان و بهبود کیفیت آموزش ضرورت دارد (۳).

مهارت‌های ارتباطی بین فردی که اولین بار توسط بارسون و سامتر (Bureson and samter) در سال ۱۹۹۰ تعریف شد اکنون در بسیاری از موسسات آموزشی و کالج‌ها به عنوان بخشی از ارزیابی قبل از فارغ‌التحصیلی مورد توجه قرار گرفته است. بطوریکه بسیاری از مراکز آموزشی گذراندن حداقل ۲ واحد درسی برای تمام رشته‌ها به منظور کسب مهارت‌های ارتباطی را لازم دانسته‌اند (۴ و ۵). یکی از مهم‌ترین جنبه‌های فراموش شده آموزش اساتید کسب آمادگی کامل در مهارت‌های ارتباطی مختلف است که آنها را قادر می‌سازد با یک اساس و پایه تئوری قوی و با دانش کامل با دانشجویان خود ارتباط برقرار کنند. در جوامع با فرهنگ‌ها و زبان‌های مختلف بالابردن سطح مهارت ارتباطی بین فردی در اساتید برای برقراری ارتباط، توانایی تشخیص نیازهای آموزشی و پاسخ مناسب به سؤالات دانشجویان لازم است. علاوه بر آن، مهارت‌های بلاغت و فصاحت در سخنوری برای سازمان‌دهی بیان مطلب و مهارت‌های خاص در پویا نگه داشتن بحث گروهی باید مدنظر قرار گیرد (۵). هر چند که مهارت‌های ارتباطی را می‌توان آموزش داد اما بدون

سطح مهارت‌های ارتباطی اساتید مورد مطالعه، نمونه‌ها بر اساس گروه‌های سنی (کمتر از ۳۴ سال و بیشتر از ۳۴ سال)، جنس، رتبه علمی (استادیار و مربی)، سابقه آموزشی (کمتر از ۵ سال و بیشتر از ۵ سال) و سابقه حضور در کارگاه‌های مهارت‌های ارتباطی با هم مقایسه گردیدند. نرمال بودن توزیع داده‌ها با استفاده از آزمون کولموگوروف-اسمیرنوف (Kolmogorov-Smirnov Test) دیدید گردید. جهت مقایسه متغیرهای دموگرافیک و سطح مهارت‌های ارتباطی از آزمون آماری t و جهت بررسی ارتباط بین سن و سابقه آموزشی با سطح مهارت‌های ارتباطی از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد.

نتایج

میانگین سنی اساتید مورد مطالعه $36/03 \pm 7/86$ سال و ۸۰ درصد نمونه‌ها مرد بودند. $27/1$ درصد نمونه‌ها استادیار و ۴۵ درصد آنان بیش از ۵ سال سابقه فعالیت آموزشی داشتند. $78/1$ درصد عضو هیأت‌علمی بودند. بیش از نیمی از نمونه‌ها ($56/7$ درصد) سابقه حضور در کارگاه‌های مهارت‌های ارتباطی را داشتند.

کمترین و بیشترین نمره اساتید مورد مطالعه از پرسشنامه به ترتیب ۸۷ و ۱۲۱ بود و اکثر نمونه‌ها ($43/1$ درصد) نمره‌ای مابین ۹۵-۱۱۵ را کسب نموده بودند. به طور کلی میانگین نمره مهارت‌های ارتباطی اساتید مورد مطالعه $106/53 \pm 8/59$ بود که این شاخص ارتباط معنی داری با جنسیت اساتید مورد مطالعه داشت بطوریکه اساتید مرد نمره بیشتری را نسبت به اساتید زن کسب نمودند که این اختلاف از لحاظ آماری معنادار بود ($CI: 95\%, 0/04-10/87$).

اساتیدی که سابقه تدریس آنان کمتر از ۵ سال بود نمره بیشتری نسبت به سایرین کسب نمودند که این رابطه از لحاظ آماری معنادار نبود. از طرفی ضریب همبستگی پیرسون ارتباط معکوسی را بین سابقه تدریس با نمره مهارت‌های ارتباطی نشان داد که این همبستگی نیز

ارتباطی و قسمت دوم شامل آزمون استاندارد مهارت‌های ارتباطی بین فردی (Interpersonal Communication skills test) بود. این آزمون دارای ۳۴ سؤال پنج گزینه‌ای است و هر فرد می‌تواند نمره‌ای بین ۳۴ تا ۱۷۰ را کسب کند. گزینه‌های هر سؤال بصورت تقریباً هرگز، بندرت، گاهی اوقات، نسبتاً همیشه و اکثر اوقات بود که به ترتیب نمرات از یک تا پنج را به خود اختصاص می‌دادند. جهت تعیین روایی پرسشنامه، ابتدا نسخه اصلی پرسشنامه به زبان فارسی ترجمه گردید و توسط متخصصین زبان با متن اصلی مقایسه شد و اصلاحات اولیه آن از لحاظ نگارشی اعمال گردید. سپس پرسشنامه در اختیار ۱۰ نفر از اساتید دانشگاه قرار گرفت تا سؤالات و جملات نامفهوم را ویرایش نمایند. پرسشنامه نهایی در پایان توسط ۸ نفر از اساتید دانشگاه تکمیل و تأیید گردید.

پس از توزیع پرسشنامه‌ها بین اساتید و دادن توضیحات لازم در خصوص هدف اجرای این پژوهش، ضمن اطمینان دادن به نمونه‌های پژوهشی در خصوص محفوظ ماندن اطلاعات آنان نزد پژوهشگر، از آنان خواسته شد تا در صورت تمایل برای مشارکت در مطالعه پرسشنامه‌های تکمیل شده را به محقق بازگشت دهند. اطلاعاتی مانند گروه آموزشی استاد و دانشکده محل تدریس از اطلاعات پرسشنامه حذف گردید. در مرحله اول پرسشگری تعداد ۵۷ پرسشنامه بازگشت داده شد. بنابر این درصد بازگشت ۹۵ درصد تعیین شد. از این تعداد نیز ۱ پرسشنامه به دلیل عدم تکمیل قسمت اول پرسشنامه وارد تجزیه و تحلیل نهایی نشد. به منظور تکمیل حجم نمونه، ۴ پرسشنامه دیگر نیز تهیه و برای اساتیدی که در مرحله اول شرکت ننموده بودند ارسال گردید که پس از بازگشت آنان، تجزیه و تحلیل نهایی بر مبنای ۶۰ نفر صورت گرفت.

بعد از گردآوری پرسشنامه‌ها، داده‌های دموگرافیک و نمره حاصل از هر پرسشنامه استخراج گردید و وارد نرم‌افزار SPSS-16 گردید. جهت آنالیز داده‌ها و تعیین

بحث

مطالعه حاضر با هدف ارزیابی مهارت‌های ارتباطی بین فردی اساتید علوم پزشکی در سال ۱۳۸۸ به اجرا درآمد. جامعه آماری شامل ۶۰ نفر از اساتید دانشگاه علوم پزشکی ایلام بود که با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده مورد بررسی و مطالعه قرار گرفتند. سطح مهارت‌های ارتباطی اساتید مورد مطالعه در حد متوسطی بود. از بین متغیرهای مورد بررسی فقط بین جنس با سطح مهارت‌های ارتباطی بین فردی تفاوت معنادار آماری وجود داشت. در حالی که چنین ارتباطی در خصوص سن، سابقه تدریس، هیأت‌علمی بودن و رتبه علمی وجود نداشت. در این مطالعه میانگین نمره مهارت اساتید مرد در برقراری ارتباط بیشتر از اساتید زن گزارش شد. مهارت‌های ارتباطی صفت شخصیتی نیستند اما رابطه نزدیکی با عقاید شخصی و اعتماد به نفس دارند، از طرفی به نظر می‌رسد که مردان کندتر از زنان مهارت‌های آموزشی را کسب کنند (۶). به همین دلیل این نکته باید در برنامه‌ریزی دانشگاه‌ها برای مدت زمان آموزش مهارت‌ها به فراگیران مدنظر قرار گیرد. هرچند که از نظر روانشناسی، زنان در حیطه‌های کلامی به مراتب بهتر از مردان هستند اما نتایج مطالعات جدید این طور نشان می‌دهد که این تفاوت‌ها بسیار کمتر از آن چیزی است که قبلاً تصور می‌شد (۹).

متأسفانه مهارت‌های ارتباطی اساساً با گذر زمان و تجربه ممکن است بهبود پیدا نکنند. در این مطالعه میانگین نمره اساتیدی که سابقه فعالیت آموزشی کمتر از ۵ سال داشتند بیشتر از سایرین بود که این نشان می‌دهد تجربه در یادگیری مهارت‌های ارتباطی نقش چندانی ندارد. هم چنین نمره پایین‌تر افراد با سابقه آموزشی بیش از ۵ سال ممکن است به این دلیل باشد که مهارت‌های ارتباطی با گذر زمان و بدون تکرار و تمرین فراموش می‌شوند. همین نکته اهمیت برگزاری کلاس‌های آموزشی به منظور بهبود مهارت‌های ارتباطی را مشخص می‌کند. در مطالعات ریدزدال، ماگویر و همکارانشان که Byrne and Long, Maguire et al, (Ridsdale et al) در سال‌های گذشته بر روی مهارت‌های

معنادار نبود ($p=0/77$, $t=-0/37$).

با افزایش سن اساتید نمره مهارت‌های ارتباطی آنان افزایش می‌یافت اما این رابطه معنادار نبود ($t=0/087$, $p=0/50$). ضمناً اساتیدی که در گروه سنی بیشتر از ۳۴ سال بودند نمره بیشتری نسبت به اساتید کمتر از ۳۴ سال کسب نمودند که بر اساس آزمون آماری t این اختلاف معنادار نبود ($P=0/61$).

اساتید با رتبه علمی استادیاری در مقایسه با اساتیدی که دارای رتبه مربی هیأت‌علمی بودند نمره بیشتری از پرسشنامه مهارت‌های ارتباطی کسب نمودند، همچنین میانگین نمره اعضای هیأت‌علمی نسبت به اعضای غیر هیأت‌علمی بالاتر بود اما اختلاف بین آنها از لحاظ آماری معنادار نبود (جدول ۱).

جدول ۱: وضعیت مهارت‌های ارتباطی اساتید مورد مطالعه بر حسب سن، جنس، رتبه علمی، هیأت علمی و سابقه ی تدریس

میانگین و انحراف معیار	t	P	CI 95%	گروه‌های سنی
۱۰۵/۹۷±۹/۷۲	-۰/۵۰	۰/۶۱	۳/۳۳ تا ۵/۶۰	کمتر از ۳۴
۱۰۷/۱۰±۷/۴۳				بیشتر از ۳۴
۱۰۷/۶۲±۷/۶۲	۲/۰۱	۰/۰۴	۱۰/۸۷ تا ۰/۰۴	جنس مرد
۱۰۲/۱۷±۱۱/۰۴				زن
۱۰۸/۳۸±۷/۰۹	۱/۰۱	۰/۳۱	۷/۶۶ تا ۲/۴۹	رتبه علمی استادیار
۱۰۵/۷۹±۹/۱۵				مربی
۱۰۷/۳۰±۷/۹۹	۱/۳۱	۰/۱۹	۸/۸۸ تا ۱/۸۳	هیأت علمی بلی
۱۰۲/۷۷±۱۰/۳۸				خیر
۱۰۷/۱۸±۹/۵۹	۰/۶۴	۰/۵۲	۵/۹۳ تا ۳/۰۴	سابقه تدریس کمتر از ۵ سال
۱۰۵/۷۴±۷/۳۰				بیشتر از ۵ سال

مصاحبه با بیمار بهبودی داشتند اما مهارت‌های گروه آموزش دیده به ویژه در کلیدهای مهارت‌های ارتباطی از قبیل سؤالات باز، آشکارسازی مطلب، پوشش موضوعات روانی- اجتماعی بیشتر بود (۱۰). در مطالعه حاضر نیز میانگین نمره مهارت اعضای هیأت‌علمی و با رتبه علمی بالاتر، بیشتر از سایرین گزارش شد. از آنجا که بیش از نیمی از نمونه‌های مورد مطالعه سابقه شرکت در کلاس‌های آموزش مهارت‌های ارتباطی را ذکر کردند، از این رو می‌توان تفاوت در نمره اعضای غیرهیأت‌علمی را مربوط به کلاس‌های مهارت‌های ارتباطی دانست که در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی برای اعضای هیأت‌علمی برگزار می‌گردد.

نتیجه‌گیری

جنسیت تنها عاملی بود که ارتباط معناداری با سطح مهارت‌های ارتباطی بین فردی اساتید مورد مطالعه داشت. مردان مهارت بیشتری نسبت به زنان در برقراری ارتباط داشتند. با توجه به این که مهارت‌های ارتباطی بین فردی اساتید علوم پزشکی تأثیری مهمی در یادگیری دانشجویان دارد، تعیین سطح این مهارت‌ها در اساتید علوم پزشکی به عنوان گامی مهم در جهت شناسایی خلاهای موجود در این زمینه، امری ضروری بنظر می‌رسد. از جمله محدودیت‌های مطالعه حاضر، حجم کم جامعه و نمونه آماری است که پیشنهاد می‌گردد مطالعات بعدی، با حجم نمونه بالاتری صورت بگیرد. در مجموع، مهارت‌های ارتباطی بین فردی اساتید در حد متوسطی ارزیابی شد. با توجه به اهمیت این موضوع و همچنین قابل آموزش بودن و فراموشی زودرس این مهارت‌ها به نظر می‌رسد که آموزش این مهارت‌ها حین تحصیل و همچنین برگزاری دوره‌ای کارگاه‌های مهارت ارتباطی بین فردی برای اساتید از جمله کارآمدترین روش‌ها جهت بهبود ارتباط مؤثر آنان با یکدیگر و نیز با دانشجویان است.

ارتباطی پزشکان فارغ‌التحصیل انجام دادند نیز گزارش شد که با افزایش سن افراد تفاوتی بین ارائه مهارت‌های ارتباطی و نوع آن وجود ندارد که در این مطالعه نیز رابطه‌ای بین سن و مهارت‌های ارتباطی مشاهده نشد (۱۰ و ۱۱). همان‌طور که اشاره گردید با افزایش سابقه فعالیت آموزشی استاد مهارت‌های ارتباطی بین فردی آنان کاهش می‌یابد در مقابل با افزایش سن سطح مهارت‌های ارتباطی افزایش می‌یابد. که این دو یافته در وهله اول با هم همسو نیستند زیرا انتظار داریم که اساتید با سن بالا طبعاً از سابقه تدریس بالاتری برخوردار باشند بنابر این مهارت‌های ارتباطی با افزایش سن نیز باید کاهش می‌یافت. دلیل آن این است که اولاً این دو رابطه از نظر آماری معنادار نبوده است که پیشنهاد می‌گردد مطالعات بعدی با حجم نمونه بالاتری صورت بگیرد تا بتوان رابطه صحیحی برای آنها ارائه داد. دلیل دوم آن است که بسیاری از اعضای هیأت‌علمی در سنین بالا استخدام شده‌اند و ممکن است یک استاد با سن بالا به اندازه یک استاد در سن پایین‌تر از خودش سابقه تدریس داشته باشد.

یدیدیا و همکاران (Yedidia et al) اثر برنامه آموزش ارتباطی را در سه دانشگاه بررسی کردند و گزارش دادند که برنامه آموزشی به طور کاملاً محسوسی باعث بهبود مهارت‌های ارتباطی در دانشجویان فارغ‌التحصیل شد (۱۲). ماگویر و همکاران (Maguire et al) دانشجویان اصلی‌شان را به طور متوسط پنج سال (بین ۶-۴ سال) پس از آموزش پیگیری نمودند. در این مطالعه ۳۶ پزشک جوان در زمان دانشجویی به طور تصادفی انتخاب شده بودند و به دو گروه تقسیم شدند که با دو روش مختلف آموزش می‌دیدند. آموزش سنتی و آموزش بازخوردی به صورت ویدیویی. این افراد در طول دوره کارآموزی روانپزشکی از نظر مهارت مصاحبه با بیماران موردبررسی قرار گرفتند و پنج سال بعد از فارغ‌التحصیلی نیز دوباره ارزیابی شدند. نتایج حاکی از آن بود که هر دو گروه (چه آموزش دیده، چه آموزش ندیده (آموزش سنتی) در زمینه مهارت‌های

منابع

1. Zamani AR, SHams B, Farajadegan Z, Tabaeian M. The Viewpoints of Clinical Faculty Members about Teaching Communication Skills to Medical Students. *Iranian Journal of Medical Education* 2003; 3(3(9)): 45-50. [Persian]
2. Farhadian F, Tootoonchi M, Changiz T, Haghani F, Oveis Gharan Sh. Faculty Members' Skills and Educational Needs Concerning Clinical Teaching Methods in Isfahan University of Medical Sciences. *Iranian Journal of Medical Education* 2007; 7(1): 109-118. [Persian]
3. Frymire A.B, Houser.M.L. The teacher-student relationship as an interpersonal relationship, *communication Education* 2000; 49(3): 207-219.
4. Darce.J, Richardson.J et al, Communication skills training in postgraduate medicine: the development of a new course, *Postgrad Med J* 2004; 80:711-715.
5. Argiro .L.M, Communication skills for teachers, Annual meeting of the speech communication association (75th, San Francisco, CA, Nov, 1989).
6. Aspegren. K, BEME Guide no.2: teaching and learning communication skills in medicine-a review with quality grading of articles, *medical teacher* 2001; 23(3): 245-251.
7. Baily BJ. Medical communication, www.BJBtalks.com, 2001.
8. Doaee H, Offering Model for Appropriate Organizational communications at National Group of Iranian Steel Industrial. *Journal of Knowledge Management* 1994; 25. [Persian]
9. Hyde JS, Linn MC, Gender Differences in Verbal Ability: A Meta-Analysis, *Psychological Bulletin* 1988; 104(1): 53-69.
10. Maguire P, Fairbairn S, Fletcher C. Consultation skills of young doctors:1- Benefits of feedback training in interviewing as students persists. *BMJ* 1986; 292: 1573-1576.
11. Ridsdale L, Morgan M, Morris R. Doctors Interviewing technique and its response to different booking time. *Hamily Practice* 1992; 9: 57-60.
12. Kurtz SM, Silverman J D, Draper J. Teaching and learning communication skills in medicine. 2nd ed.oxford: Radcliffe 2005; 14-27.

Assessment of interpersonal communication skill levels in lecturers of Ilam University of medical sciences: A case study

Hadi Peyman^{1,10}, Monireh Yaghoubi², Jamil Sadeghifar³, Kourosh Sayehmiri⁴, Maryam Alizadeh⁵, Nikoo Yamani⁶, Monireh Mohammad Hassan Nahal⁷, Azita Rostami⁸, Massood Yasemi⁹

Abstract

Introduction: One of the most effective factors on quality of learning is using appropriate communication skills by faculty. Appropriate communicational foundation cause to pass information to students as well. The present study aimed to evaluation interpersonal communication skill levels in lecturers of Ilam University of Medical Sciences.

Methods: In this descriptive-analytic study, 60 lecturers of Ilam University of Medical Sciences with randomly sampling were selected in 2009. Data collection was performed using a questionnaire of Interpersonal Communication skills test. The questionnaire has 34 questions and based on 170 scores. Data was analyzed using SPSS software ver.16 and t test and Pearson correlation.

Results: Mean age \pm standard deviation of participants was 36.03 ± 7.86 years and 80% were male. Overall, 30% of participants were assistant professor and 45% had more than 5 years educational experiences. Mean score of communication skills of lecturers was 106.53 ± 8.59 that it was significantly associated with their gender ($p < 0.04$). While, this relationship not found for age of lecturers, teaching experiences and their scientific ranking.

Conclusion: Based on results, Interpersonal communication skill levels of lecturers study were evaluated average. Conducting of educational workshop on interpersonal communication for lecturers is one of the methods to improve their effective communications which can cause to increasing learning and promoting communicational skills of students.

Keywords: communication skills, lecturers, Medical University

Addresses:

¹BSc of Nursing, School of nursing and midwifery, Medical Educational Development Center, Ilam University of Medical Sciences, Ilam, Iran. Islamic Azad University, Hamedan Branch, Hamedan, Iran. E-mail: Hadi.peyman2010@gmail.com

²General Practitioner, Medical Educational Development Center, Ilam University of Medical Sciences, Ilam, Iran. E-mail: Monir.yaghoubi@gmail.com

³ (✉)Corresponding author, PhD student, Department of health services management, School of management and medical information, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran. E-mail: Jamil.sadeghifar@gmail.com

⁴Assistant professor of Biostatistics, School of Medicine, Ilam University of Medical Sciences, Ilam, Iran. E-mail: sayehmiri@razi.tums.ac.ir

⁵MSc, Isfahan University of Medical Sciences, PhD student of Medical Education, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran. E-mail: alizade.aban@gmail.com

⁶Assistant Professor, Medical Education Research Center, Department of Medical Education, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran. E-mail: yamani@edc.mui.ac.ir

⁷BSc of Midwifery, Medical Educational Development Center, Ilam University of Medical Sciences, Ilam, Iran. E-mail: Monirehnaah@gmail.com

⁸Master in Medical Education, Medical Education Research Center, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran. Email: azita_rostami51@yahoo.com

⁹General Practitioner, Medical Educational Development Center, Ilam University of Medical Sciences, Ilam, Iran. E-mail: Massood Yasemi@yahoo.com